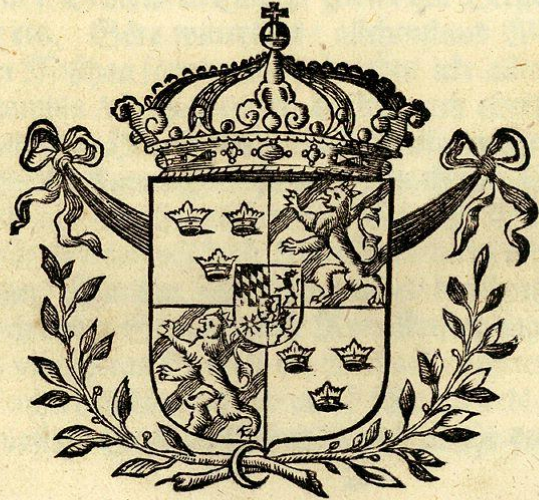

1739 ATA

Kongl: Mayst:^s
PLACAT
och Påbudh/
Om
Gamble Monumenter
och Antiquiteter.

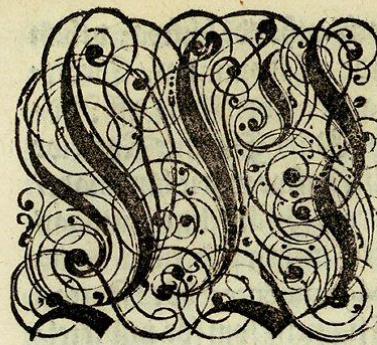
Tryckt aff Georg Hantsch/ Åhr 1666.

K1959
20

His Royal Majesty's
PLACAT

and Decree
regarding
Old Monuments
and Antiquities

1741
WILHELM CARL,

medh Gudz Nådhe/
Sweriges / Göthes och
Wendes Konung och Urs-
Förste / Stoor-Förste til
Finland / Hertigh vthi Est-
en / Estland / Liffland / Ca-
relen / Bremen / Behrden / Stetin / Pommern / Cassuben
och Wenden / Förste til Rügen / Herze öfwer Zuger-
manland och Wismar ; Så och Pfaltz-Grefwe widh
Rhein i Beyern / til Göllich / Clewe och Bergen Her-
tigh / etc. Göre witterligit / allthensfund Wij medh
stoort Misshag förnimme / huruledes icke allenast the
öhrgambla Antiquiterer qwarleswor och efterdomen/
som alt ifrån Hedendome / vthaff framfarne Sweriges
och Götha Konungars / sampt andre the ras Förnäm-
lige Mäns och Vnderståhars Manlige Bedriffter /
som för thetta öfwer heele Wår Rike / deels vthi stoore
Borger / Stankar och Steenfumbel / deels vthi Sto-
der och andre Stenar medh Runaskrifter ingrassne /
deels vthi the ras Griffter och Uttebacker vthi temmelig
myckenheet bestadt hafwa / medh sådan wårdlöshheet
och olofligit Sielffzwäld handteras / at the dageligen
A 2 mehr

We Charles,

by the grace of God,

King and Heir Principal of Sweden, Gothia, Vendia,
Grand-Duke to Finland, Duke in Scania, Estonia,
Livonia, Carelia, Bremen, Verden, Stettin-Pomerania,
Cassubia, Vendia, Duke to Ruegen, Lord of Ingria and
Wismar, And also Palatinate Count at the Rhine in
Bavaria, at Guelich, Clewe and Bergen, Duke, etc. Do
hereby make publicly known, as We with great
discontent experience how not just the Antiquities,
Remains and Monuments of Time immemorial, which
from heathen Times by deceased Kings of Sweden and
Gothia, and other eminent Men and Subjects by their
manly Achievements all over Our Realm, partly in
Castles, Strongholds and Cairns, partly in Monuments
and Stones with runic Inscriptions, partly in their Tombs
and Burial Sites in great Numbers, are being treated with
such Recklessness and unlawful Self-indulgence that Day
by Day

1249

mehr och mehr förderfwade och vthödde blifwa; vthan
och the Monumenter som både aff Konungar/ Drott-
ningar och Förstar/ sampt andre Förnähme aff Rid-
derskapet och Clerkeriedt vthi Väre Christine Kyrcior
til theas Heder och äminnelse/ hafwe varit lämbnade/
alldeles förödas/ och aff androm försättheligen intagas
och äverkas/ hwilket såmyckit mehra står til at ogilla
och affwaria/ som sådane Monumenter böre skattas
ibland the ting/ hwilke så aff sig sielff som för insticket-
sen skull/ från all wahnrucht och ohelgelse frij och för-
säfrade/ jemwäl til Wära Förfäders och heele Wärt
Rykes odödelige Beröm merckeligen ländande äre.
Ty hafwe Wij aff then serdeeles nijt Wij til föllie aff
Wäre Förfäder Sweriges Konungar öfwer alt sådant
billigt böre draga/ så wäl til at offentligen betyga thet
misnöye Wij til een slijf oreda/ som ofwanbemelt är/
fattat hafwe/ såsom och at här efter bestydda och hand-
hafwa alle sådanne ting för wiidare olofligh handte-
ring/ för gott och nödwendigt ansett at biuda och befäl-
la alle Wäre trogne Vundersätare som thetta i någon
mätto angå kan/ eftersom Wij här medh och i krafft aff
thetta Wärt allmenne Placat them biude och befalle/
först/ at ingen ehoo han är/ skal effter thenne dagh/
vnderstå sikh på någrehanda sätt at nederbrnta eller
föröda the Borger/ Huus/ Fästien/ Skankar eller
Steen

they succumb to Wreckage and Destruction, and also
Monuments which have been left by Kings, Queens and
Princes, and other Eminences of the Nobility and the
Clergy in our Christian Churches to their Honour and
Memory, are being destroyed and occupied and
damaged by others, something that must be condemned
and averted, as such Monuments should be treasured as
Objects which by themselves and by Virtue of their
Creation ought to be saved from Desecration and
Disrepute, to the immortal Glory of our Ancestors and
our entire Realm. For this Reason, with a view to the
particular Zeal Our Ancestors, Kings of Sweden, have
dutifully exerted, as well as publically to confirm the
discontent We take to the abovementioned Disorder,
We have decided henceforth to protect and manage
against unlawful Handling, by ordering Our faithful
Subjects thereby concerned as good and necessary and
according to this Our public Placat, firstly that no-one
whoever he may be from this Day forward shall in any
manner make asunder or destroy the Castles, Houses,
Fortresses, Strongholds or

1743
Steenfumbel/ som ännu på een eller annan Orith fun-
na wara tilfinnandes/ ehuru ringa och theß Afleswor
wara måge/ icke heller i någon måtto förspilla the Sto-
der eller Steenar/ som medh någon Runaskrift kunne
wara ritade/ vthan them alldeles orubbade på sine
rätte forne ställen blifwa låta/ tillijka medh alle stoore
hoopburne Jordhöggar och Uttbakker/ ther många Ko-
nungar och andre Förnähme/ sine Graswar och Hwij-
lorum stadgat hafwe/ effter som Wij alle sådane gamle
Monumenter, som vppå någon Wår och Cronones
Jord egen eller skatte/ antingen then Os än tilhörer/
eller för thetta tilhördt hafwer/ och nu på något sätt
affhånd är/ belägne finnes/ ifrån all sielfwilliande å-
werckan/ icke annars än woro the Wår enstulte Egen-
dom/alldeles frifalle/ och vthi Wår Konungzlige Hågn
och Bestydd anamma låte; Försecendes Os i thet
öfrige til Wåre trogne Vnderfåtare aff Ridderskapet
och Adelen/ at om någre sådane Antiquiteter på nå-
gon theras vhrminnes egne Frelsejord belägne wore/
the icke theß mindre wille om theß Conservation draga
then Försorg/ som thenne Wår nådige Intention,
Saffens wichtigheet/ och theras egen Heder kan wa-
ra lifmätigt. Sedan biude Wij och/ at ingen Höggh
eller Lågh/ Andelig eller Werldzlig/ aff hwadh Stånd
eller wilkor then och wara må/ skal wara loff/ eller tillå-
teligit

Cairns, which still may remain in any or one place, regardless of how small these Remains may be, nor should he in any way waste Standing Stones or Stones with runic inscriptions, but should leave them altogether unscathed in their right former places, the same applying to all big amassed Mounds of Earth and Burial Sites, where many Kings and other Worthies have established their Tombs and resting Places, as We all such old Monuments on Our Land or on Land pertaining to the Crown, be it Our Property or taxable Property, regardless of whether it is now Our property or has been in the past and now surrendered, protect against all willful Injury as if it were Our private Property, and take it into Our Royal Custody and Trust. Turning to Our faithful Subjects of the House of Nobility, if there are any such Antiquities in their Lands of Tenure from Time immemorial, requesting them to care for their Conservation, in the vein of this Our Intention, the Importance of the Matter at hand, and as their own Honour would prescribe. Thereafter We declare that no-one, of high or lowly Status, Cleric or Secular, pertaining to any Estate or Class, is permitted

1244

teligit at röfwa eller råna the Konungzlige/ Förslige
eller andre Förnehme Persohners Griffter/ som ännu
antingen vthi the ödelagde eller än stående Kyrkior och
Gloster kunne quarre finnas/ mycket mindre them til
sine egne Grafwar at förbyta/ eller på något sätt tilfoga
theras gamle och rätte ägander ther widh något
Meen eller Intrång; Effter som Wij ther hoos wele
at alle Kyrkior och Gloster sampt theras Tugh/ Red-
skap/ Prydnat på Wägger och Fönster/ Målningar
eller hwariehanda inmandöme/ som något tänckwår-
digt kunne innehålla/ tillika medh alle the dödas och
afflidnas Grafwar och Graffstellen in vthi Kyrkior
eller vthe på Kyrkiogårdarne/ then Wårdnat/ Frijd och
Säkerheet bewijsas må/ som medh theras Christelige
Insichtelser/ Bruuk och Sffuing enligit är/ så at slus-
teligen alla the Ting/ the wari sigh så ringa som the
för någons ögon synas kunna/ som likwål til Stad-
fästelse eller Amimelse aff någon Historisk Bedriff/
Person/ Orth eller Slächt lända kan/ måge grannes-
ligen tagas i acht och skökel/ och icke gifwas någrom
tilstånd thet ringeste ther aff at spilla eller förderfwa;
Och ther någon skulle vnderstå sigh her emoot i någon
måtto at giöra och Wår Befalning öfwerträda/ wele
Wij at then samme icke allenast therföre/ som för all
annor Wår Budz Föracht och olaglig äwerkan/
plich

to plunder or rob tombs of Royals, Princes or other Nobles, which may be found in ruined or still standing Churches or Monasteries, much less to use them for own interment or in any way cause their old and rightful Proprietors any Damage or Infringement.

As it is Our will that all Churches and Monasteries and all their Inventory, Gear, Decorations on Walls and Windows, Paintings or any Kind of mindfully created interior, as well as Tombs and Burial places of the dead inside Churches or outside in Churchyards, be shown the Care, Peace and Safety as befits their Christian Customs, Practice and Exercise, so that conclusively all Elements, no matter how small they may meet the Eye, may serve as Confirmation and Remembrance of a Historic Deed, Person, Place or Family, should carefully be respected and cared for, and that no permit should be given to waste or destroy even the slightest Part thereof.

And if anyone should presume to do anything against or else contravene Our Commandment, then it is Our will that he should suffer as anyone who disregards Our Decree, but also be subjected to Our High Disgrace.

1245
pflichta/ vthan och Vår höga Gnåde vnder gifwin vä-
ra skal; Skulle och något Misbrunn/ Dreda eller A-
werkän aff någrom tilförende föröfwat vara emoot
något aff the Ting som i thetta Vårt Placat ihugkom-
ne finnes / så befalle Wij allwarligen/ at alt sådant
behörligen och vthan någons anseende rättas/ och vthi
förrige tilstånd sättias må. Hvarföre Wij och i syn-
nerheet befalle icke allenast Vår Sffwer Ståthållare
i Stockholm/ General-Gouverneurer, Gouverneurer,
Landzhöffdingar / Ståthållare / Borgmästare och
Råd i Städerna / Basalningz / Låhns / Fierdingz
och Sermän å Landet/ at the öfwer thetta Vårt Placat
noga och allwarligen hand hålla; Vthan och Erchie-
biskopen/ Biskoperne/ Superintendententerne, Proves-
terne och Kyrkioherderne öfwer hele Vårt Rike/ at the
hvar å sin Ordh thet allmanneligen förkunna/ och jem-
wål wackta på the Ting som i theras Stifter/ Con-
tracter och Församlingar finnes/ och aff öfwanbe-
rörde Art bestå/ til hwilken ånde Wij och befalle alle
i Gemeen som om sliike saker någon Kunskap hafwa/
eller och til öfwenhrs någre gamle Skriffter/ Bö-
cker/ Bress/ Mynt eller Insegl kunne hafwa om hån-
der/ at the sådant hoos sine Kyrkioherder eller och Vår-
re Besalningz män angifwa/ på thet Wij igenom them
ther om fungiorde/ måge wiidare om thes Communi-
ca-

Should there be any Abuse, Disorder or Damage done to any of the Objectives mentioned in this Placat, then We command earnestly that any such Act be corrected, and restituted to its former Condition. For this reason We command not just Our General Stateholder in Stockholm, Governors General, Governors, Provincial Governors, Stateholders, Mayors and Councils in the Cities, Provincial and Town Constables in the Countryside to watch over this Placat in full and careful Earnest, but also the Archbishop, Bishops, Superintendents, Provosts and Vicars all over Our Realm, that they each in his Place publically proclaim and also watch over the Objects which may be found in their Dioceses, Deaneries and Parishes and which are of the abovementioned Kind, to which End We also order every Person who may know of such Things, or who may possess old Scripture, Books, Letters, Coins or Seals, that they report to their Vicars or Our Constables, so that We through them may be able to communicate.

1246

cation beställa låta. Här alle i gemeen/och hwar och een
i synnerheet som wederbör / hafwe sigh hörsamligen
at efferrätta. Til yttermehra wisso hafwe Wij thetta
medh Wårt Kongl: Secret och Wår högst/åhrade El-
skelige käre Fru Moders/ sampt the andre Wåre och
Wårt Rikses respectivè Förmyndares och Regerings
Underkrift/ bekräfta låtit. Datum Stockholm then
28. Novembris Anno 1666.

HEDEWIG ELEONORA.

Sewedh Bådt/
i R. Drockerens ställe.

Gustaff Baner/
i R. Marstens ställe.

Gustaf Otto
Steenbock/
S. R. Ammiral.

Magnus Gabriel de la Gardie,
S. R. Cansler.

Gustavus Soop/
i R. Staremestarens ställe.

Every Person in general and particularly everyone
concerned shall dutifully oblige. Furthermore, We have
confirmed this with Our Royal Seal and the signatures of
Our Highly Honoured and Beloved Mother and other
Members of Our Regency Government. Date
Stockholm, 28 November 1666

HEDEWIG ELEONORA.

(Locus
Sigilli.)

Seved Bååt

Gustav Banér

Gustaf Otto

In lieu of the Justiciar

In lieu of the Marshall

Stenbock

Admiral of the Realm

Magnus Gabriel de la Gardie

Gustav Soop

Chancellor of the Realm

In lieu of the Treasurer